

ALUEVAALIT

STTK:n rakennusohjeet

TULEVAISUUDEN HYVINVOINTI- ALUEET

ALUEVAALIT

HYVINVOINTIALUEIDEN VASTUULLA ON TULEVAISUUDESSA SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN SEKÄ PELASTUSTOIMEN JÄRJESTÄMINEN.

Hyvinvointialueiden valtuustot vastaavat näiden palveluiden järjestämisestä. Muutos on STTK:lle tärkeä, koska se koskettaa suoraan noin 130 000 palveluiden piirissä työskentelevää jäsentä. Välillisesti se koskettaa jokaista suomalaista.

1. Rahoitus pohjoismaiselle tasolle

- **Riittävä rahoitus**
- **Investoinnit**
- **Palkkaharmonisointi**

Suomi käyttää pohjoismaisessa vertailussa vähiten rahaa sote-palveluiden järjestämiseen. Tämä ei ole kestävä, ja rahoitus tulisi nostaa pohjoismaiselle tasolle. Sosiaali- ja terveystieteiden sekä pelastustoimen rahoitusta pitää tarkastella strategisesti ja pitkällä tähtäimellä, esimerkiksi väestökehitys huomioiden.

Rahoituksessa on huomioitava sote- ja pelastuspalvelu-uudistuksen muutoskustannukset. Resursseja tarvitaan esimerkiksi toiminnan uudelleenorganisointiin, investointeihin, henkilöstön koulutukseen, palkkaharmonisointiin sekä hoito- ja palveluvajeen ja työvoimavajeen paikkaamiseen. Esimerkiksi henkilöstön veto- ja pitovoimaa on kehitettävä sekä varmistettava investoinnit yliopistosairaaloiden tutkimus-, kehitys ja opetustoimintaan.

2. Jatkuva vaikutusarviointi osaksi palveluiden kehittämistä

- **Johtaminen**
- **Tietojärjestelmät**
- **Laatu ja yhdenvertaisuus**
- **Henkilöstön määrä**
- **Työterveyshuolto**

Aluevaltuustojen ensimmäisellä kaudella on välttämätöntä tehdä jatkuvaa vaikutusarviointia, jotta palveluiden kehittäminen tapahtuu sote-uudistuksen

tavoitteiden pohjalta. Vaikutusarviointia tarvitaan erityisesti riittävän rahoituksen varmistamiseksi. Tärkeitä seurantakohteita ovat myös uudistuksen johtaminen sekä henkilöstön- ja eri toimijoiden työnjaon kehittäminen.

Yksi onnistuneen muutoksen tärkeimmistä osatekijöistä on tietojärjestelmien kehittäminen. Se on konkreettinen keino prosessien ja palveluiden saavutettavuuden parantamiseen. Palveluiden laatu ja yhdenvertaisuus sekä eri väestöryhmien muuttuvat tarpeet on huomioitava uudistuksen kaikissa vaiheissa.

3. Kannusteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen

- **Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen**
- **Riittävät kannusteet**
- **Toimiva työjako ja roolitus.**
- **Työterveyshuolto on keskeinen palvelutuottaja työikäisille**

Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen ovat sote-uudistuksen tärkeitä kulmakiviä. Ennaltaehkäisy on korjaavia toimenpiteitä kannattavampaa sekä yksilön että yhteiskunnan näkökulmasta. Kuntien rooli ennaltaehkäisyssä ja varhaisessa puuttumisessa säilyy jatkossakin vahvana. Resurssit ovat kuitenkin valtaosaltaan hyvinvointialueen käytössä. Kuntien sopeuttaessa talouttaan leikkauspaine ei saa kohdistua ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin.

Kunnilla ei ole vielä riittäviä kannustimia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. On myös todennäköistä, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kohdistuva lisäosa (hyte) tulee olemaan useim-

missä kunnissa tarpeisiin nähden liian pieni. Kansanterveyden ja -talouden näkökulmasta on riski, jos kunnat siirtävät rahoituksen puuttuessa ongelmien ratkaisun hyvinvointialueille. Tämä voi vaarantaa ennaltaehkäisyn ja varhaisen puuttumisen tavoitteen toteutumisen. Kuntien ja hyvinvointialueiden rooleja ja työnjakoa on varauduttava kehittämään myös tulevaisuudessa.

Työterveyshuollon rooli laadukkaana palveluntuottajana ja keskeisenä osana työikäisten terveydenhuollon palvelurakennetta on tärkeää varmistaa myös tulevaisuudessa.

4. Henkilöstö mukaan toteutukseen

- **Palveluiden laatu**
- **Riittävä henkilöstö**
- **Henkilöstö mukana valmistelussa**
- **Työnjaon uudistaminen**
- **Työolosuhteiden kehittäminen**

Sote-uudistus mahdollistaa merkittäviä johtamiseen ja henkilöstön työnjakoon kohdistuvia uudistuksia. Hyvinvointialueiden tehtävänä tulee olemaan sote-uudistuksen lisäksi myös hoitajamitoituksen käytännön toteutuksen varmistaminen. Vain riittävällä henkilöstömäärällä taataan turvalliset ja terveelliset työolosuhteet sekä laadukkaat palvelut.

Siirtyvän ja kuntiin jäävän henkilöstön asema on turvattava muutoksessa. STTK pitää välttämättömänä, että eri työntekijäryhmien henkilöstön edustajat ovat mukana kaikissa vaiheissa. Henkilöstö on yleensä oman työnsä paras asiantuntija. Ilman henkilöstön laajaa osallistumista on riski, että käytännön työn tekemisen tapoja ja prosesseja ei riittävästi huomioida toteutuksessa.

Henkilöstön asiantuntemuksen tunnustaminen auttaa myös tunnistamaan tärkeimmät kehittämisen kohteet.

5. Alueiden yhdenvertaisuuden kehittäminen

- **Palveluiden valtakunnallisen yhdenvertaisuuden turvaaminen**
- **Oikea-aikaisuus ja järkevä kohdentaminen**
- **Yhdenmukainen asiakasmaksukatto**

Hyvinvointialueiden veropohjat ovat erilaisia ja monien alueiden riippuvuus valtion rahoituksesta on tulevaisuudessakin merkittävä. Hyvinvointialueiden veropohjien eroilla voi olla suuri vaikutus palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen eri puolilla Suomea. Veropohjien erot on huomioitava palveluiden rahoituksessa. Samalla eri palveluiden asiakasmaksut on yhtenäistettävä ja yhdenmukaistettava. Esimerkiksi poliklinikka- ja terveyskeskuskäyntien, hammashoidon tai sairaalamaksujen osalta ei saisi olla suuria poikkeamia hyvinvointialueiden välillä.

6. Maakuntaveron käyttöön pitkällä aikavälillä

STTK:n mielestä maakuntaveron käyttöönotto on perusteltua pitkällä aikavälillä. Maakuntaveron ei saa nostaa kokonaisverotuksen tasoa tai hankaloida alueiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia tuottaa palveluja. Veropohjan laajentaminen rahoituksen varmistamiseksi on kannatettavaa.

ALUEVAALIT

- ⊕ **Ensimmäiset aluevaalit käydään 23.1.2022.**
- ⊕ **Aluevaltuustojen tärkein tehtävä on vastata sotepalveluiden ja pelastustoimen järjestämisestä Suomessa.**
- ⊕ **Muutos on STTK:lle erityisen tärkeä, koska se koskettaa suoraan noin 130 000 palveluiden piirissä työskentelevää jäsentämme.**
- ⊕ **Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen on laaja ja merkittävä uudistus.**
- ⊕ **Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen ammattilaisten osaamisen hyödyntäminen päätöksenteossa on koko uudistuksen onnistumisen edellytys.**
- ⊕ **Haluamme rohkaista kaikkia asettumaan ehdolle aluevaaleissa, äänestämään ja vaikuttamaan aluevaltuustoihin.**

STTK on poliittisesti sitoutumaton ja moniarvoinen koulutettujen ammattilaisten keskusjärjestö, johon kuuluu 13 jäsenliittoa ja noin 500 000 jäsentä. Visiomme on menestyvä Suomi, jossa yhteistyöllä rakennamme maailman parasta työelämää ja hyvinvointia. Olemme työssämme avoimia, oikeudenmukaisia, uudistusmielisiä ja rohkeita.